

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІОЛОГІЧНИЙ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ МЕДИЧНИХ ЗНАНЬ

блоку вибірових дисциплін в межах університету
підготовки бакалавра
денної та заочної форм здобуття освіти

ВИКЛАДАЧ: Литвиненко Раїса Олександрівна, кандидат біологічних наук, доцент кафедри фізіології, імунології і біохімії з курсом цивільного захисту та медицини

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри фізіології, імунології і
біохімії з курсом цивільного захисту та
медицини
Протокол № 4 від "26" грудня 2024 р.
Завідувач кафедри фізіології, імунології і
біохімії з курсом цивільного захисту та
медицини

О.Г. Куш

2024 рік

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Основи медичних знань

Зв'язок з викладачем: кандидат біологічних наук *Литвиненко Раїса Олександрівна*

E-mail: *r_litvinenko@ukr.net*

Сезн ЗНУ повідомлення: *форум курсу, особисті повідомлення в системі Moodle*

Телефон: *роб. (061) 228-75-89 (ауд. 109 б), (061) 228-75-99 (кафедра)*

Інші засоби зв'язку: *Viber, WhatsApp, Telegram +380984128270*

Кафедра: *фізіології, імунології і біохімії з курсом цивільного захисту та медицини (III корпус, ауд. 111, 109 б)*

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Основи медичних знань**» є: **підготувати фахівців, які володітимуть** теоретичними основами і сучасними принципами охорони здоров'я; методами вивчення та оцінки стану здоров'я населення у взаємозв'язку з чинниками, що на нього впливають; надати студентам уявлення про методи збереження здоров'я, формування здорового способу життя; розпізнавання та запобігання захворювань; надати студентам знання з освоєння прийомів першої домедичної (долікарської) допомоги потерпілим від нещасних випадків і хворим із гострими захворюваннями, формування навичок виконання різних процедур при допомозі хворим, а також знайомство з основними соціально-медичними проблемами здоров'я населення.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «**Основи медичних знань**» є:

- формування у студентів необхідної теоретичної бази в області основ медичних знань та здорового способу життя;
- ознайомлення з понятійним апаратом і термінологією в області основ медичних знань і здорового способу життя;
- надання уявлень про сучасний стан розвитку основ медичних знань закономірності змін у стані здоров'я хворих, факторах соціально-економічного, біологічного, антропогенного, медичного характеру, що впливають на нього;
- вивчення ознак найбільш поширених захворювань, невідкладних станів, травм (в тому числі укусів тварин, комах), інфекційних хвороб, епідемічних та інфекційних процесів дорослої людини і дитини;
- вивчення теоретичних основ першої допомоги при різноманітних невідкладних станах, гострих захворюваннях;
- вивчення правил використання різних лікарських речовин;
- засвоєння методів догляду за хворими;
- засвоєння принципів профілактичних заходів та методологічних особливостей застосування отриманих знань на практиці;
- оволодіння знаннями, навичками і уміннями щодо збереження і зміцнення здоров'я;
- надання змоги майбутнім фахівцям набути практичних навичок, які необхідні для організації процесу надання першої домедичної допомоги: оцінення стану хворого (вимірювання температури тіла, артеріального тиску, пульсу, дихання); постановки попереднього діагнозу травми або захворювання та надання невідкладної допомоги (підготовка та виконання ін'єкцій підшкірно або внутрішньом'язово, зупинка кровотечі, транспортна іммобілізація, основи десмургії, прийоми серцево-легеневої реанімації тощо), обирати ефективні форми проведення профілактичних заходів та занять, що поліпшують стан хворих;
- формування цілісного уявлення про значущість здоров'я в ієрархії людських цінностей і потреб;
- виховання у студентів культури здорового способу життя.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **знати:**

- ознаки найбільш поширених захворювань, невідкладних станів, інфекційних

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Основи медичних знань

хвороб;

- невідкладні стани, причини та фактори, що їх викликають;
- методи надання долікарської допомоги при захворюваннях і травмах;
- основні прийоми серцево-легеневої реанімації;
- основні групи гострих інфекційних захворювань;
- правила проведення протиепідемічних заходів при інфекційних захворюваннях;
- аспекти профілактики хвороб;
- основні поняття мікробіології, епідеміології, імунології;
- правила використання різних лікарських речовин;
- методи догляду за хворими;
- правила транспортування поранених і хворих.

У разі успішного завершення курсу студент **зможє**:

- діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо;
- бережливо ставитись до свого здоров'я та здоров'я інших як до найвищої цінності;
- застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- оцінювати стан хворого, зокрема вимірювати температуру тіла, артеріальний тиск,

визначати та оцінювати пульс, дихання;

- поставити попередній діагноз травми або захворювання;
- використовувати під час навчання та виконання професійних видів робіт основи медичних знань, надавати долікарську допомогу особам під час виникнення у них невідкладних станів та патологічних процесів в організмі (наприклад, при укусах тварин, при травмі, кровотечах та інших гострих станах, зокрема при утопленні, ураженнях різними хімічними і фізичними факторами при отруєннях тощо);
- транспортувати хворих і травмованих;
- виконувати заходи серцево-легеневої реанімації;
- використовувати засоби асептики та антисептики;
- накладати бинтові пов'язки на різні ділянки тіла людини;
- доглядати за важкохворими або травмованими;
- провести протиепідемічні заходи при інфекційних хворобах.

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «**Основи медичних знань**» є важливою складовою у підготовці бакалавра, що вимагає системного сприйняття матеріалу та базових знань із різних курсів. Знання, отримані студентами при вивченні дисципліни сприяють засвоєнню таких дисциплін як «Філософія», «Фізика», «Хімія», «Психологія», «Соціологія», «Екологія» тощо і, окрім цього, тісно пов'язані із практичною діяльністю студентів під час усього навчального процесу. При вивченні цієї дисципліни студенти отримують знання, які потім знадобляться у подальшій професійній діяльності з метою профілактики захворювань, рекреації та оптимізації здоров'я особистості, орієнтації її на здоровий спосіб життя.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	4-й	4-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	20 год.	8 год.
Самостійна робота	70 год.	82 год.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Основи медичних знань

Консультації	Поточні консультації проводяться очно/дистанційно (ZOOM) згідно розкладу (https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/biology/study) або за домовленістю. Крім того, можливе проведення дистанційних консультацій з використання платформ: ukr.net, ZOOM, Moodle та Viber (у робочий час).
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5098

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	– пояснювально-ілюстративний; – проблемного викладу; –	- поточний контроль: Тестування №1-4 за результатами вивчення змістових модулів. Виконання практичних домашніх завдань №1-4. - підсумковий контроль: Виконання комплексної контрольної роботи (тестування) за змістом всього курсу.
ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	репродуктивний; – частково-пошуковий; – дослідницький; – порівняльний	
ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.		
ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.		
ЗК 5. Здатність планувати та управляти часом.		
ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.		
ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.		
ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.		
ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.		
ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.		
ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.		
ЗК 12. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.		

ЗК 13. Здатність приймати обґрунтовані рішення.		
ЗК 14. Навички міжособистісної взаємодії.		
ЗК 15. Здатність працювати автономно.		
ЗК 16. Навики здійснення безпечної діяльності.		
ЗК 17. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).		
ЗК 18. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.		
ЗК 19. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.		

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Визначення рівня здоров'я та ознаки його порушення

Тема 1. Загальне вчення про здоров'я і хворобу. Нозологія. Поняття про хвороби і різні види патології. Медицина: історія, галузі, поняття профілактики та лікування. Нормативно-правова база щодо захисту здоров'я та життя людини. Здоров'я як комплексний показник стану організму. Визначення поняття: здоров'я, хвороба, проміжний стан (преморбідний, передхвороба). Критерії, компоненти, концепції здоров'я. Оздоровчі доктрини світу. Фактори, що визначають здоров'я. Індивідуальне та суспільне здоров'я. Здоров'я населення. Показники здоров'я населення та окремих його груп. Залежність стану здоров'я від стану середовища, умов життя, праці, соціального положення людини. Головні чинники та ознаки здоров'я: рівень освіти, свідомості, культури, життєва позиція і спосіб життя, харчування, діяльність людини, безпека. Рівні опису цінності здоров'я: біологічний, соціальний, психологічний. Критерії оцінки та показники індивідуального здоров'я. Фактори, що впливають на здоров'я людини. Здоров'я та активне довголіття. Моніторинг здоров'я. *Нозологія* – вчення про хвороби та їх класифікацію. Поняття про хворобу. Причини захворювання (зовнішні і внутрішні). Стадії розвитку захворювання. Здоров'я і хвороба – єдність протилежностей. Хвороба як основоположне поняття нозології: патологічна реакція, патологічний процес, патологічний стан, ремісія, рецидив, ускладнення. Патологічний процес як складова частина хвороби. Поняття *етіології, патогенезу*. Характеристика причин та умов виникнення хвороби, патологічного процесу. Зовнішні і внутрішні етіологічні фактори. Перебіг та клінічні форми захворювань. Профілактика захворювань. Спадковість і патологія. Поняття "*захворюваність населення*". Методи вивчення захворюваності, їхня характеристика. Види захворюваності. Показники загальної захворюваності. Міжнародна *класифікація* хвороб, травм і причин смертності. *Класифікація хвороб. За етіологією*: інфекційні, неінфекційні, паразитарні, хвороби зумовлені інтоксикацією організму. *Патогенетична класифікація* (спільність механізму розвитку): алергічні хвороби, колагенози, "хвороби адаптації". Класифікація за топографо-анатомічною ознакою: хвороби крові, серця, мозку, легень тощо. Класифікація хвороб *за функціональними системами*: хвороби системи крові, серцево-судинної, дихальної, нервової, ендокринної систем, системи травлення тощо. *Спадкові хвороби*: власне спадкові (гемофілія, хвороба Дауна тощо) та хвороби зі спадковою схильністю (гіпертонічна хвороба, атеросклероз, цукровий діабет тощо). Дитячі хвороби, хвороби старечого віку, жіночі хвороби та інші. Класифікація хвороб *за спільністю екологічних факторів середовища існування* (ендемична, географічна патологія; профзахворювання; "хвороби цивілізації"). Гіподинамія, незбалансоване харчування, забруднення середовища, значне інформаційне навантаження, надмірний шум тощо як чинники хвороб. *Періоди хвороби*. Поняття про гострі, підгострі та хронічні хвороби.

Одужання. Результати хвороби. *Методи діагностики хвороби*: клінічні, експериментальні методи; методи клінічної епідеміології і доказової медицини.

Тема 2. Реактивність та резистентність. Поняття про імунітет, його види. Поняття реактивності та резистентності. Класифікація реактивності; форми, показники та види реактивності. Роль реактивності організму в підтримці гомеостазу та розвитку патологічного процесу. Співвідношення реактивності та резистентності. Значення конституції для реактивності. Механізми реактивності та резистентності, їх філо- та онтогенез. Імунітет. Види імунітету. Імунна система. Методи підвищення специфічного та неспецифічного імунітету. Імунопрофілактика. Профілактичні щеплення. Календар щеплень. Реакція на щеплення та ускладнення. Заходи щодо хворих на інфекційні хвороби і осіб, які були з ними у контакті.

Змістовий модуль 2.

Догляд за хворими. Інфекція та інфекційні захворювання. Соматичні хвороби. Рівні медичної допомоги

Тема 3. Основні принципи догляду за хворими. Визначення поняття "догляд за хворим". Загальний та спеціальний догляд. Характеристика елементів загального догляду за хворим. Строгий ліжковий, ліжковий та загальний режим. Особливості поведінки та гігієна доглядальника. Гігієна приміщення. Режим хворого. Гігієна ліжка хворого. Гігієна тіла хворого. Профілактика пролежнів. Оцінка ризику пролежнів за шкалами. Догляд за очима, носом, вухами. Гігієна харчування хворого. *Лікувальні заходи, що застосовуються при догляді за хворим.* Клізми. Зігріваючі процедури: зігріваючий компрес і грілки. Охолоджуючі процедури. Промивання шлунка. Інгаляції: аерозольні, парові та масляні. Застосування лікарських засобів при здійсненні загального догляду за хворими. Лікарська речовина (лікарський засіб), лікарська сировина, лікарський препарат і лікарська форма. Тверді (порошки, таблетки, гранули, драже), м'які (мазі, лініменти, пасти, пластирі, свічки/ супозиторії) і рідкі (розчини, настої, відвари, настойки, рідкі екстракти, мікстури) лікарські форми. *Шляхи введення лікарських засобів.* Ентеральний: сублінгвально, суббукально, ректально. Парантеральний: ін'єкції, інгаляції, аплікації. Виведення (екскреція, елімінація) лікарських засобів. *Контроль за станом хворого:* термометрія; дослідження дихальних рухів; вимірювання і оцінка артеріального тиску. Гіпотонія. Гіпертонія. *Дослідження пульсу.* Параметри пульсу. Порушення ритму серцебиття. Нормокардія, брадикардія, тахікардія. *Параметри дихання:* частота, глибина, ритм, тип, відношення частоти дихання до частоти пульсу. Типи характеру дихання: еупное, диспное, задишка, оліпное, олігопное, тахіпное, брадипное, апное, гіперпное, гіпопное. Порушення ритму дихання. Періодичне дихання, нерегулярне дихання. Розлади ритму дихання (патологічні типи дихання): дихання Чейна-Стокса, дихання Біота, дисоційоване дихання Грокко, дихання Куссмауля, апнейзіс, гаспінг-дихання.

Тема 4. Інфекція та інфекційні захворювання. Основи епідеміології. Загальні поняття про *інфекцію*. Походження інфекції. Збудники інфекційних хвороб та їх властивості. Поняття про епідеміологію. Вчення про епідемічний процес. Механізм, шляхи та фактори передачі інфекції. *Класифікація* інфекційних захворювань за інтенсивністю поширення. Епідемічний процес. Епідеміологічне вогнище. Поширення інфекційних захворювань. Шляхи передачі інфекційних захворювань. Етіологія, клініка, лікування та профілактика інфекційних захворювань. Спеціальний режим як захід для запобігання поширенню інфекцій в осередку масових захворювань (карантин, обсервація). Поняття про *дезінфекцію*, *дезінсекцію*, *дератизацію*. Види дезінфекції: профілактична, поточна, заключна. Способи та засоби дезінфекції. Санітарно-дезінфекційний режим. Поняття про інфекційні, інвазійні

хвороби. *Антропонози, зоонози, антропозоонози, сапронози.* Умови, необхідні для виникнення інфекційних захворювань. Класифікація Л.В. Громашевського. Перебіг інфекційної хвороби. Клінічні форми інфекційних захворювань. Наслідки інфекційних захворювань. Діагностика, підходи до лікування та профілактики інфекційних захворювань. Догляд за інфекційними хворими. *Загальна характеристика інфекційних хвороб.* Характеристика інфекцій дихальних шляхів і кров'яних (трансмисивних) інфекцій, правила їх профілактики. Коронавірусна хвороба (COVID-19). Характеристика кишкових інфекційних хвороб і правила їх профілактики. Хвороби, що передаються статевим шляхом. СНІД. Характеристика інфекцій зовнішніх покривів і правила їх профілактики. Ознаки грибкових захворювань шкіри, гельмінтозів та їх профілактика. Найхарактерніші дитячі захворювання.

Тема 5. Соматичні хвороби основних систем органів людини. Рівні медичної допомоги, лікарняні установи. Клінічні прояви *захворювання органів дихання:* порушення носового дихання, відчуття сухості й першіння в горлі, кашель, біль у грудній клітці, задишка, напади ядухи. Гострі респіраторні захворювання: джерело інфекції, клінічна картина, лікування та профілактика. Бронхіт: етіологія, клініка, лікування та профілактика. Пневмонії: етіологія, клініка, лікування та профілактика. Плеврит: етіологія, клініка, лікування та профілактика. Набряк легень: етіологія, клініка, лікування та профілактика. Бронхіальна астма: етіологія, клініка, лікування та профілактика. Легеневі кровотечі: етіологія, клініка, лікування та профілактика. *Серцева недостатність.* Розлади гемодинаміки. Недостатність правого і лівого шлуночка. Систолічна і діастолічна серцева недостатність. Гостра і хронічна серцева недостатність. Гостра недостатність при інфаркті міокарда. Хронічна серцева недостатність. Взаємозв'язок між гострою та хронічною серцевою недостатністю. Класифікація серцевої недостатності. Ознаки захворювань *ендокринної системи.* Гормони, їхня дія на організм. Регуляція діяльності ендокринних залоз. Вплив гормонів на нервову систему. Нейрогуморальна регуляція. Захворювання гіпоталамо-гіпофізарної системи: нанізм, акромегалія, хвороба Іценко-Кушинга. Захворювання щитоподібної залози: гіпотиреоз, ендемічний та спорадичний зоб, дифузний токсичний зоб. Захворювання острівкового апарату підшлункової залози: цукровий діабет I та II типу; гіпо- та гіперглікемічна коми. Захворювання наднирників: адісонова хвороба, хвороба Конна. *Ожиріння* (причини, прояв, наслідки). Прояви розладів функцій *органів травлення* (біль, порушення апетиту, нудота, блювота, відрижка, печія, діарея, запор). Гострі шлункові та кишкові *кровотечі* (джерело кровотеч, причини, провокуючі фактори). Класифікація шлунково-кишкових кровотеч: кровотечі з верхніх (стравохідний, шлункові, дуоденальні) та нижніх відділів (тонкокишкові, товстокишкові, гемороїдальні). *Техніка огляду* порожнини рота. Пальпація та перкусія живота. Поняття гострий живіт (клінічні прояви, перша допомога). *Рівні медичної допомоги, лікарняні установи.* Класифікація типів та номенклатура лікувально-профілактичних закладів відповідно до рівнів медичної допомоги: первинна, вторинна та третинна. Первинна медична допомога. Медзаклади первинної медичної допомоги. Види первинної медичної допомоги. Функції первинної медичної допомоги. Екстренна допомога поза межами лікувально-профілактичного закладу як різновид первинної медичної допомоги. Вторинна медична допомога. Заклади вторинної медичної допомоги. Види та функції вторинної медичної допомоги. Лікарні вторинної медичної допомоги: лікарня інтенсивної допомоги, лікарня планового лікування хронічних хворих, лікарня відновного лікування, хоспіси, лікарня медико-соціальної допомоги. Рівні первинної та вторинної (спеціалізованої) допомоги. Третинна (внутрішньо-лікарняна, високотехнологічна) медична допомога. Медзаклади третинної медичної допомоги. Види та функції третинної медичної допомоги. Лікувально-профілактичні заклади третинної медичної допомоги. Амбулаторний та стаціонарний етапи медичної допомоги. Третинна медична допомога: третинна консультативна медична допомога; стаціонарна медична допомога третинного рівня. Паліативна медична допомога.

Змістовий модуль 3.
Невідкладні стани. Травматичні пошкодження людини.
Десмургія

Тема 6. Невідкладні стани. Перша домедична допомога при невідкладних станах. Визначення поняття "невідкладний стан" та "нещасний випадок". Поняття про першу домедичну допомогу, її завдання. Загальні принципи надання першої домедичної допомоги. Алгоритм MARCH. Причини та ознаки зупинки дихання та кровообігу. Екстремальні стани. Шок, контузії, кома, непритомність, колапс. Термінальні стани. Стадії термінального стану: переагонія, агонія, клінічна смерть. Основні ознаки термінальних станів. Ознаки клінічної смерті. Відносні та явні ознаки біологічної смерті. Реанімація. Реанімаційні заходи. Заходи первинної реанімації при травмах. Методи проведення реанімації; підготовка потерпілого до реанімації; очищення верхніх дихальних шляхів від сторонніх предметів; фіксація язика; штучна вентиляція легень методами "рот в рот", "рот в ніс", Сільвестра; непрямий (закритий) масаж серця. Методика проведення непрямого масажу серця дітям залежно від віку.

Тема 7. Травматичні пошкодження людини: прояви, діагностика, допомога. Поняття *травматизм, травма*. Класифікація травм: у залежності від умов отримання (транспортні, побутові, спортивні); у залежності від пошкоджуючого фактору (механічні, хімічні, термічні); у залежності від характеру ушкодження (закриті, відкриті, проникаючі, одиночні, множинні, прості, комбіновані). Класифікація травм за результатом дії фактора, що ушкоджує: ізольована, множинна, комбінована травма. Гострі та хронічні травми. *Кровотеча*. Види зовнішніх кровотеч: капілярна, венозна, артеріальна, кровотечі з рота, з носа, з вух тощо. Капілярна, венозна та артеріальна кровотеча: причини, ознаки, допомога. Небезпека кровотеч. Методи зупинки кровотеч (тимчасова, остаточна). Способи тимчасової зупинки кровотеч. Правила накладання джгута, турнікета. Долікарська допомога при різних видах травм. *Удари, розтягнення, розриви зв'язок, сухожиль, м'язів, стиснення, синдром тривалого стиснення тканин (травматичний токсикоз), вивих, контузія, перелом*: визначення, причини виникнення, клінічні прояви, перша допомога. Види переломів: травматичні і патологічні, закриті і відкриті. Значення рентгенографії в діагностиці переломів кісток. Імобілізація, показання та правила накладання імобілізаційної шини. Правила транспортування травмованих хворих. Долікарська медична допомога при *травмах голови, шиї, хребта*. Закриті травми головного мозку (струс, удар, здавлювання). Переломи кісток черепа, їх характерні ознаки, ускладнення. Принципи надання долікарської медичної допомоги при черепно-мозкових травмах. Ушкодження носа, очей, вуха, щелеп: ознаки, ускладнення. Поранення шиї, їх види. Закриті та відкриті ушкодження хребта та спинного мозку, їх основні ознаки. Особливості транспортування та догляду за такими потерпілими. *Рани*, види ран, симптоми. Поранення в умовах війни. Перша допомога при пораненні. Інфікування ран, попередження інфікування ран. Догляд за раною. Профілактика правцю. Долікарська медична допомога при *травмах грудної клітки та органів грудної порожнини*. Закриті травми грудної клітки та органів грудної порожнини. Удари, переломи ребер, здавлювання грудної клітки. Поранення грудної клітки та органів грудної порожнини. Пневмоторакс. Гемоторакс. Долікарська допомога при травмах грудної клітки. *Травматичний шок*, його перебіг, основні ознаки. Долікарська допомога при травматичному шоку. Поняття про знеболювання при травмах.

Тема 8. Десмургія. Поняття десмургія, пов'язка, перев'язка. Види пов'язок (м'які, тверді), їх мета. Типи пов'язок за призначенням. Типи бинтових пов'язок. Загальні правила бинтування. Загальні вимоги до накладання бинтових пов'язок. Показання до перев'язок. Види та властивості перев'язувального матеріалу. Клейові пов'язки. Лейкопластирні пов'язки. Бинтові пов'язки. Накладання еластичних бинтів. Тісно-туга пов'язка. Накладання

твердих пов'язок (шин Крамера, Дітерікса, пневмошин). Гіпсові пов'язки. Техніка накладання найбільш поширених пов'язок (спіральна пов'язка з однією та двома стрічками, пов'язка на молочну залозу, хрестоподібна, пов'язка Дезо); пов'язки на ділянку живота і таза (спіральна, колова, колосоподібна, пов'язка на пахову ділянку, Т-подібна); пов'язка на голову (чепець, вуздечка), на одне або обидва очи, пов'язки на верхні та нижні кінцівки (колосоподібна, черепащача, восьмиподібна, поворотна, спіральна, косинкова, лицарська рукавичка, пов'язка на палець).

Змістовий модуль 4.

Особливості надання допомоги при травмах, викликаних біологічними, фізичними та хімічними факторами. Алергічні захворювання.

Захворювання та патологічні стани, що пов'язані з віком та статтю

Тема 9. Особливості надання допомоги на догоспітальному етапі при травмах різної локалізації, викликаних фізичними та біологічними факторами. *Опіки* як наслідок ушкодження різними факторами. Термічні опіки, їх ступені. Опіки, види, клінічна картина та невідкладна допомога. Поняття про опікову хворобу. Основні ознаки ушкоджень організму людини при дії низьких температур, перша медична допомога. *Відмороження*: ступені відмороження, невідкладна допомога. *Замерзання*. Невідкладна допомога при замерзанні. *Озноб*. *Електротравма*. Наслідки ураження електричним струмом. Ураження струмом високої напруги. Місцеві та загальні ознаки при ураженні електричним струмом та блискавкою. Схема надання невідкладної допомоги при ураженні блискавкою. Перша допомога при електротравмі. *Утоплення*. Механізми розвитку термінального стану при утопленні. Істинне утоплення, асфіксічне утоплення, синкопальне утоплення. Утоплення в прісній та морській воді. Перша допомога при утопленні. Схема надання домедичної допомоги при істинному ("синьому") утопленні. Надання невідкладної допомоги при "білому" утопленні. *Тепловий і сонячний удар*, їх причини, ознаки, перша допомога. *Радіаційні ураження*. *Укуси тварин*, ознаки, причини та перша допомога.

Тема 10. Пошкодження викликані хімічними факторами. Наркоманії та токсикоманії. Алергічні захворювання. Захворювання та патологічні стани, що пов'язані з віком та статтю. *Гострі отруєння*, причини, ознаки, перша допомога. *Хімічні опіки*. *Наркотик*: визначення, властивості, наслідки вживання. Класифікація *психоактивних речовин*: опіати; депресанти: седативні, снодійні, транквілізатори; стимулятори: кокаїн, амфетамін, кофейн, кат; галюциногени: ЛСД, мескалін, циклодол, атропін; інші речовини: канабіс, інгалянти, кава, бетель, фенциклідин. *Наркоманія* як хвороба, прояви наркоманії. Психічна та фізична залежність організму. *Токсикоманія* як хвороба. Наркоманії та токсикоманії як поліетіологічні захворювання. Фактори ризику: соціальні, особистісно-психологічні, біологічні. Синдромологія. Стадії наркоманії. Лікування та профілактика наркоманій та токсикоманій. *Алергічні захворювання (реакції)*. Алергічні захворювання. Причина алергічних реакцій. Алергічні реакції 1-4 типів: алергічна реакція 1 типу (реакція негайного типу, реагіновий, анафілактичний тип); алергічна реакція 2 типу (цитотоксичний тип); алергічна реакція 3 типу (імунокомплексний тип, тип Артюса); алергічна реакція 4 типу (уповільненого типу, Т-клітинний тип). Клінічна картина. Діагностика та лікування. *Патологія немовляти*. Патологія у дітей дошкільного віку. Патології у школярів. Психоневрологічні захворювання дітей. Особливості хвороб осіб похилого віку. Невідкладні стани у жінок.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Основи медичних знань

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття / роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лекція 1	Тема 1. Загальне вчення про здоров'я і хворобу. Нозологія. Поняття про хвороби і різні види патології.	2	1	тиждень 1
Лекція 2	Тема 2. Реактивність та резистентність. Поняття про імунітет, його види.	2	0,5	тиждень 2
Самостійна робота (ЗМ1)	<p>Тема 1. Загальне вчення про здоров'я і хворобу. Нозологія. Поняття про хвороби і різні види патології.</p> <p><i>Підготувати відповіді на питання:</i></p> <p>Критерії, компоненти, концепції здоров'я. Оздоровчі доктрини світу. Головні чинники та ознаки здоров'я: рівень освіти, свідомості, культури, життєва позиція і спосіб життя, харчування, діяльність людини, безпека. Здоров'я та активне довголіття. Моніторинг здоров'я. Спадковість і патологія. Методи вивчення захворюваності, їхня характеристика. Види захворюваності. Показники загальної захворюваності. <i>Спадкові хвороби:</i> власне спадкові (гемофілія, хвороба Дауна тощо) та хвороби зі спадковою схильністю (гіпертонічна хвороба, атеросклероз, цукровий діабет тощо). Дитячі хвороби, хвороби старечого віку, жіночі хвороби та інші. Гіподинамія, незбалансоване харчування, забруднення середовища, значне інформаційне навантаження, надмірний шум тощо як чинники хвороб.</p> <p>Тема 2. Реактивність та резистентність. Поняття про імунітет, його види.</p> <p><i>Підготувати відповіді на питання:</i></p> <p>Методи підвищення специфічного та неспецифічного імунітету. Реакція на щеплення та ускладнення. Заходи щодо хворих на інфекційні хвороби і осіб, які були з ними у контакті.</p>	11	13,5	тиждень 1, 2
Лекція 3	Тема 3. Основні принципи догляду за хворими.	2	1	тиждень 3
Лекція 4	Тема 4. Інфекція та інфекційні захворювання. Основи епідеміології.	2	1	тиждень 4
Лекція 5	Тема 5. Соматичні хвороби основних систем органів людини. Рівні медичної допомоги, лікарняні установи.	2	1	тиждень 5
Самостійна робота (ЗМ2)	<p>Тема 3. Основні принципи догляду за хворими.</p> <p><i>Підготувати відповіді на питання:</i></p> <p>Оцінка ризику пролежнів за шкалами. Тверді (порошки, таблетки, гранули, драже), м'які (мазі, лініменти, пасти, пластирі, свічки/ супозиторії) і рідкі (розчини, настої, відвари, настойки, рідкі екстракти, мікстури) лікарські форми. Виведення (екскреція, елімінація) лікарських засобів.</p> <p>Тема 4. Інфекція та інфекційні захворювання.</p>	9	12	тиждень 3, 4, 5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Основи медичних знань

	<p>Основи епідеміології. <i>Підготувати відповіді на питання:</i> Хвороби, що передаються статевим шляхом. СНІД. Характеристика інфекцій зовнішніх покривів і правила їх профілактики. Ознаки грибкових захворювань шкіри, гельмінтозів та їх профілактика. Найхарактерніші дитячі захворювання. Тема 5. Соматичні хвороби основних систем органів людини. Рівні медичної допомоги, лікарняні установи. <i>Підготувати відповіді на питання:</i> Взаємозв'язок між гострою та хронічною серцевою недостатністю. <i>Ожиріння</i> (причини, прояв, наслідки). Класифікація типів та номенклатура лікувально-профілактичних закладів відповідно до рівнів медичної допомоги: первинна, вторинна та третинна. Паліативна медична допомога.</p>			
Лекція 6	Тема 6. Невідкладні стани. Перша домедична допомога при невідкладних станах.	2	0,5	тиждень 6
Лекція 7	Тема 7. Травматичні пошкодження людини: прояви, діагностика, допомога.	2	0,5	тиждень 7
Лекція 8	Тема 8. Десмургія.	2	0,5	тиждень 8
Самостійна робота (ЗМ3)	<p>Тема 6. Невідкладні стани. Перша домедична допомога при невідкладних станах. <i>Підготувати відповіді на питання:</i> Штучна вентиляція легень методом Сільвестра. Методика проведення непрямого масажу серця дітям залежно від віку. Тема 7. Травматичні пошкодження людини: прояви, діагностика, допомога. <i>Підготувати відповіді на питання:</i> Правила транспортування травмованих хворих. Ушкодження носа, очей, вуха, щелеп: ознаки, ускладнення. Профілактика правцю. Поняття про знеболювання при травмах. Тема 8. Десмургія. <i>Підготувати відповіді на питання:</i> Лейкопластирні пов'язки. Накладання еластичних бинтів. Накладання твердих пов'язок (шин Крамера, Дітеріхса, пневмошин). Гіпсові пов'язки.</p>	9	13,5	тиждень 6,7,8
Лекція 9	Тема 9. Особливості надання допомоги на догоспітальному етапі при травмах різної локалізації, викликаних фізичними та біологічними факторами.	2	0,5	тиждень 9
Лекція 10	Тема 10. Пошкодження викликані хімічними факторами. Наркоманії та токсикоманії. Алергічні захворювання. Захворювання та патологічні стани, що пов'язані з віком та статтю.	2	1,5	тиждень 10
Самостійна робота (ЗМ4)	<p>Тема 9. Особливості надання допомоги на догоспітальному етапі при травмах різної локалізації, викликаних фізичними та біологічними факторами. <i>Підготувати відповіді на питання:</i> Утоплення в прісній та морській воді. <i>Радіаційні ураження. Укуси тварин</i>, ознаки, причини та перша</p>	11	13	тиждень 9,10

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Основи медичних знань

	<p>допомога.</p> <p>Тема 10. Пошкодження викликані хімічними факторами. Наркоманії та токсикоманії. Алергічні захворювання. Захворювання та патологічні стани, що пов'язані з віком та статтю.</p> <p><i>Підготувати відповіді на питання:</i></p> <p>Наркоманії та токсикоманії як поліетіологічні захворювання. Фактори ризику: соціальні, особистісно-психологічні, біологічні. Синдромологія. Стадії наркоманії. Лікування та профілактика наркоманій та токсикоманій. Патологія немовляти. Патологія у дітей дошкільного віку. Патології у школярів. Психоневрологічні захворювання дітей. Особливості хвороб осіб похилого віку.</p>			
--	---	--	--	--

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид поточного контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Лекції №1-2 (ЗМ1)	Комплексні: Тестування №1 в СЕЗН ЗНУ	Питання для підготовки: <i>Теоретичний матеріал тем ЗМ 1:</i> Загальне вчення про здоров'я і хворобу. Нозологія. Поняття про хвороби і різні види патології. Реактивність та резистентність. Поняття про імунітет, його види. 10 балів за результатами проходження тесту в СЕЗН ЗНУ.	Поточне контрольне тестування до ЗМ 1 містить по 20 тестових завдань із 1 або кількома правильними варіантами відповіді і оцінюється в 0-10 балів. Тест виконується в СЕЗН ЗНУ за посиланням https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5098 Тестування містить завдання закритої форми з вибором 1 або кількох правильних відповідей. <i>Тестування має бути виконано впродовж поточної атестації №1.</i> <i>Термін: тиждень 1-5.</i>	10
Лекції №1-2 (ЗМ1)	Практичні: Практичне домашнє завдання №1 (есе, порівняльний аналіз, ситуаційні задачі)	Вимоги до виконання та оформлення: В якості завдання представлено: тестування стану свого організму, розв'язання ситуаційних задач, порівняльний аналіз, складання узагальнюючих схем за результатами вивчення певних питань тощо. Завдання міститься в методичних матеріалах для самостійної роботи. 5 балів за результатами виконання завдання в СЕЗН ЗНУ.	Практичне домашнє завдання містить 5 питань відкритої/закритої форми. Кожне виконане навчальне завдання оцінюється в 0-1 балів. 1 бал – навчальне завдання виконане вчасно, правильно і повністю з опорою на теоретичні знання. 0,1-0,9 балів – навчальне завдання студент виконав з використанням теоретичних знань, але допущені неточності, окремі помилки. 0 балів – завдання не виконане. Завдання виконується в СЕЗН ЗНУ за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5098 <i>Завдання має бути виконано впродовж поточної атестації №1.</i> <i>Термін: тиждень 1-5.</i>	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Основи медичних знань

Лекції №3-5 (ЗМ2)	Комплексні: Тестування №2 в СЕЗН ЗНУ	Питання для підготовки: <i>Теоретичний матеріал тем ЗМ 2:</i> Основні принципи догляду за хворими. Інфекція та інфекційні захворювання. Основи епідеміології. Соматичні хвороби основних систем органів людини. Рівні медичної допомоги, лікарняні установи. 10 балів за результатами проходження тесту в СЕЗН ЗНУ.	Поточне контрольне тестування до ЗМ 2 містить по 20 тестових завдань із 1 або кількома правильними варіантами відповіді і оцінюється в 0-10 балів. Тест виконується в СЕЗН ЗНУ за посиланням https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5098 Тестування містить завдання закритої форми з вибором 1 або кількох правильних відповідей. <i>Тестування має бути виконано впродовж поточної атестації №1.</i> <i>Термін: тиждень 1-5.</i>	10
Лекції №3-5 (ЗМ2)	Практичні: Практичне домашнє завдання №2 (есе, порівняльний аналіз, ситуаційні задачі)	Вимоги до виконання та оформлення: В якості завдання представлено: тестування стану свого організму, розв'язання ситуаційних задач, порівняльний аналіз, складання узагальнюючих схем за результатами вивчення певних питань тощо. Завдання міститься в методичних матеріалах для самостійної роботи. 5 балів за результатами виконання завдання в СЕЗН ЗНУ.	Практичне домашнє завдання містить 5 питань відкритої/закритої форми. Кожне виконане навчальне завдання оцінюється в 0-1 балів. 1 бал – навчальне завдання виконане вчасно, правильно і повністю з опорою на теоретичні знання. 0,1-0,9 балів – навчальне завдання студент виконав з використанням теоретичних знань, але допущені неточності, окремі помилки. 0 балів – завдання не виконане. Завдання виконується в СЕЗН ЗНУ за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5098 <i>Завдання має бути виконано впродовж поточної атестації №1.</i> <i>Термін: тиждень 1-5.</i>	5
Лекції №6-8 (ЗМ3)	Комплексні: Тестування №3 в СЕЗН ЗНУ	Питання для підготовки: <i>Теоретичний матеріал тем ЗМ 3:</i> Невідкладні стани. Перша домедична допомога при невідкладних станах. Травматичні пошкодження людини: прояви, діагностика, допомога. Десмургія. 10 балів за результатами проходження тесту в СЕЗН ЗНУ.	Поточне контрольне тестування до ЗМ 3 містить по 20 тестових завдань із 1 або кількома правильними варіантами відповіді і оцінюється в 0-10 балів. Тест виконується в СЕЗН ЗНУ за посиланням https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5098 Тестування містить завдання закритої форми з вибором 1 або кількох правильних відповідей. <i>Тестування має бути виконано впродовж поточної атестації №2.</i> <i>Термін: тиждень 6-10.</i>	10
Лекції №6-8 (ЗМ3)	Практичні: Практичне домашнє завдання №3 (есе, порівняльний аналіз, ситуаційні задачі)	Вимоги до виконання та оформлення: В якості завдання представлено: тестування стану свого організму, розв'язання ситуаційних задач, порівняльний аналіз, складання узагальнюючих схем за результатами вивчення певних питань тощо. Завдання міститься в методичних матеріалах для	Практичне домашнє завдання містить 5 питань відкритої/закритої форми. Кожне виконане навчальне завдання оцінюється в 0-1 балів. 1 бал – навчальне завдання виконане вчасно, правильно і повністю з опорою на теоретичні знання. 0,1-0,9 балів – навчальне завдання студент виконав з використанням теоретичних знань, але допущені неточності, окремі помилки. 0 балів – завдання не виконане. Завдання виконується в СЕЗН ЗНУ	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Основи медичних знань

		самостійної роботи. 5 балів за результатами виконання завдання в СЕЗН ЗНУ.	за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5098 Завдання має бути виконано впродовж поточної атестації №2. Термін: тиждень 6-10.	
Лекції №9-10 (ЗМ4)	Комплексні: Тестування №4 в СЕЗН ЗНУ	Питання для підготовки: <i>Теоретичний матеріал тем ЗМ 4:</i> Особливості надання допомоги на догоспітальному етапі при травмах різної локалізації, викликаних фізичними та біологічними факторами. Пошкодження викликані хімічними факторами. Наркоманії та токсикоманії. Алергічні захворювання. Захворювання та патологічні стани, що пов'язані з віком та статтю. 10 балів за результатами проходження тесту в СЕЗН ЗНУ.	Поточне контрольне тестування до ЗМ 4 містить по 20 тестових завдань із 1 або кількома правильними варіантами відповіді і оцінюється в 0-10 балів. Тест виконується в СЕЗН ЗНУ за посиланням https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5098 Тестування містить завдання закритої форми з вибором 1 або кількох правильних відповідей. <i>Тестування має бути виконано впродовж поточної атестації №2.</i> Термін: тиждень 6-10.	10
Лекції №9-10 (ЗМ4)	Практичні: Практичне домашнє завдання №4 (есе, порівняльний аналіз, ситуаційні задачі)	Вимоги до виконання та оформлення: В якості завдання представлено: тестування стану свого організму, розв'язання ситуаційних задач, порівняльний аналіз, складання узагальнюючих схем за результатами вивчення певних питань тощо. Завдання міститься в методичних матеріалах для самостійної роботи. 5 балів за результатами виконання завдання в СЕЗН ЗНУ.	Практичне домашнє завдання містить 5 питань відкритої/закритої форми. Кожне виконане навчальне завдання оцінюється в 0-1 балів. 1 бал – навчальне завдання виконане вчасно, правильно і повністю з опорою на теоретичні знання. 0,1-0,9 балів – навчальне завдання студент виконав з використанням теоретичних знань, але допущені неточності, окремі помилки. 0 балів – завдання не виконане. Завдання виконується в СЕЗН ЗНУ за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5098 <i>Завдання має бути виконано впродовж поточної атестації №2.</i> Термін: тиждень 6-10.	5
Усього поточний контроль	8			60
Підсумковий контроль				
Залік	Комплексні: тестування	Питання для підготовки за темами курсу (теоретичний матеріал тем ЗМ 1-4): ЗМ1. Загальне вчення про здоров'я і хворобу. Нозологія. Поняття про хвороби і різні види патології. Реактивність та резистентність. Поняття про імунітет, його види. ЗМ2. Основні принципи	Залік здійснюється в письмовій формі за заліковими білетами, які містять 40 тестових завдань або онлайн в СЕЗН ЗНУ (https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5098), що дає можливість здійснити оцінювання знань студента з усієї дисципліни. Тестові завдання із вибором 1 або кількох правильних відповідей та розрахункових практичних завдань	40

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Основи медичних знань

		<p>догляду за хворими. Інфекція та інфекційні захворювання. Основи епідеміології. Соматичні хвороби основних систем органів людини. Рівні медичної допомоги, лікарняні установи.</p> <p>ЗМ3. Невідкладні стани. Перша домедична допомога при невідкладних станах. Травматичні пошкодження людини: прояви, діагностика, допомога. Десмургія.</p> <p>ЗМ4. Особливості надання допомоги на догоспітальному етапі при травмах різної локалізації, викликаних фізичними та біологічними факторами. Пошкодження викликані хімічними факторами. Наркоманії та токсикоманії. Алергічні захворювання. Захворювання та патологічні стани, що пов'язані з віком та статтю.</p>	<p>за змістом матеріалу 1-4 ЗМ.</p> <p>1 тестове завдання оцінюється в 0-1 балів.</p> <p>Результат виконання тестових залікових завдань оцінюється кожне за такою шкалою: 1 бал – відповідь правильна та повна, 0,1-0,9 балів – відповідь не повна, 0 балів – відповідь не правильна або відсутня.</p> <p><i>Термін: день заліку.</i></p>	
Усього підсумковий контроль	1			40

6. Підсумковий семестровий контроль

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

7. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1. Вайда Т. С. Долікарська допомога: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 874 с.
2. Валецька Р.О. Основи медичних знань. Луцьк : Волинська книга, 2007. 298 с.
3. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка : підруч. / за ред. В.І. Литвиненка. Київ : Медицина, 2009. 815 с.
4. Основи медичних знань та долікарської допомоги: підручник для студентів вищих навчальних закладів / Я.І. Федонюк та ін.; за ред. Я.І. Федонюка, В.С. Грушка. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. 728 с.
5. Халмурадов Б.Д., Волянський П.Б. Медицина надзвичайних ситуацій : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 206 с.

Додаткова:

1. Гищак Т.В., Долина О.В. Основи медичних знань та медицина катастроф: навчальний посібник. Київ : Медицина, 2003. 458 с.
2. Горай О.В. Підготовка медичних сестер до санітарно-гігієнічного виховання і профілактичної роботи серед дітей шкільного віку : монографія. Житомир : Вид-во ФОП Євенок О.О., 2014. 240 с.
3. Гур'єв С.О., Шищук В.Д., Шкатула Ю.В. Медицина надзвичайних ситуацій. Екстрена медична допомога : навч. посібник. Суми : Вид-во СумДУ, 2010. 321 с.
4. Даценко І.І., Габович Р.Д. Профілактична медицина: загальна гігієна з основами екології : підруч. для студент мед. ВНЗ, вид. 2-ге, перероб. і допов. Київ : Здоров'я, 2004. 788 с.
5. Медицина катастроф: підручник / Г.О. Черняков та ін.; за ред. І.В. Кочіна. Київ : Здоров'я, 2001. 348 с.
6. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : підруч. для мед. вищ. навч. закл. IV рівн. акредит. затв. МОНУ / за ред. І.С. Зозулі. Київ : ВСВ "Медицина", 2017. 960 с.
7. Мойсак О.Д. Основи медичних знань і охорони здоров'я: навчальний посібник. Київ, Арістей, 2008. 380 с.
8. Медична психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. реком., (затв.) МОНУ / С.Д. Максименко та ін. Київ : Слово, 2014. 515 с.
9. Плахтій П.Д., Соколенко Л.С., Гутарєва Н.В. Основи медичних знань : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : ТОВ "Друкарня Рута", 2013. 268 с.
10. Тахтарова І. К., Олійник В. П., Захарова А. О. Основи медичних знань (кредитно-модульний курс): навчальний посібник. Миколаїв, 2009. 279 с.
11. Choube A. Medical Knowledge and Education (A Book of Questions and Answers). New Delhi: Innovative Publication, 2020. 571 p.
12. Block B. K., Cheung D. S., Platts-Mills T.F. First Aid for the Emergency Medicine Board. 3th Ed. New York: McGraw Hill Professional, 2016. 1120 p.
13. First Aid: Reference Guide, formerly published as First on the scene: the complete guide to first aid and CPR. 4th ed. Canada: St. John, 2019. 340 p.

Інформаційні ресурси:

1. Всесвітня організація охорони здоров'я. URL: <http://www.who.int> (дата звернення: 23.12.2024).
2. Журнал Національної академії медичних наук України. URL: <http://journal.amnu.gov.ua> (дата звернення: 23.12.2024).

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Основи медичних знань

3. Захист Вітчизни. Основи медичних знань : підруч. для 10 кл. закл. заг. середн. освіти. Рівень стандарту / А.А. Гудима та ін. Тернопіль : Астон, 2018. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi59/0042865.pdf> (дата звернення: 23.12.2024).
4. Концепція нової системи охорони здоров'я. URL: http://moz.gov.ua/docfiles/Pro_20140527_0_dod.pdf (дата звернення: 23.12.2024).
5. Лелека В.М., Бахтін А.М., Винограденко Е.В. Захист Вітчизни (рівень стандарту, «Основи медичних знань») : підруч. для 10 кл. закл. загал. середн. освіти. Харків : Ранок, 2018. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi59/0042868.pdf> (дата звернення: 23.12.2024).
6. Медичні бібліотеки онлайн. URL: <https://medlib.bsmu.edu.ua/informatsijni-resursy/biblioteky-on-lajn/> (дата звернення: 23.12.2024).
7. Міністерство охорони здоров'я України. URL: <http://www.moz.gov.ua> (дата звернення: 23.12.2024).
8. Національна наукова медична бібліотека України. URL: <http://emed.library.gov.ua/jspui/> (дата звернення: 23.12.2024).
9. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 23.12.2024).
10. Нормативно-директивні документи МОЗ України. URL: <http://www.mozdocs.kiev.ua/> (дата звернення: 23.12.2024).
11. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України No 2801-XII в ред. від 24.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text> (дата звернення: 23.12.2024).
12. Основи медичних знань. URL: <http://healt.ucoz.ua/> (дата звернення: 23.12.2024).
13. Перша медична (відео). URL: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLyXfUMrtUo2Yr4uxv11MVALig4f9ezbQV> (дата звернення: 23.12.2024).
14. Портал «Лікар для всіх». URL: <http://www.likar.info/>. (дата звернення: 23.12.2024).
15. Український медичний каталог. URL: <http://ukrmed.org.ua/> (дата звернення: 23.12.2024).
16. Український медичний портал "Швидка допомога". URL: <http://www.dopomoha.kiev.ua/> (дата звернення: 23.12.2024).
17. Центр медичної статистики МОЗ України. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/main.html> (дата звернення: 23.12.2024).
18. Червоний Хрест. URL: <http://www.redcross.org.ua> (дата звернення: 23.12.2024).
19. «UauaInfo» – Медичний портал. URL: <http://uaua.info> (дата звернення: 23.12.2024).
20. World Health Organization (Всесвітня організація охорони здоров'я). URL: <https://www.who.int/es/> (дата звернення: 23.12.2024).

8. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування занять є обов'язковим для оволодіння необхідними компетентностями, передбаченими програмою дисципліни. Успішне вивчення курсу «*Основи медичних знань*» можливе лише за умови, належного рівня теоретичної підготовки студента та сумлінної його роботи при опануванні практичними навичками.

Відпрацювання пропущених занять, зі збереженням можливості набору максимальної кількості балів за певний вид роботи, можливе лише за умови поважної причини відсутності студента на заняттях. Відпрацювання пропущених занять, має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Накопичення відпрацювань неприпустиме! За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають можливість демонструвати свій рівень опанування лекційним матеріалом під час проведення поточних консультацій.

До заліку допускаються студенти які набрали не менш ніж **35 балів** за результатами проведення поточного контролю. У випадку, якщо студент отримав незадовільну оцінку за результатами вивчення дисципліни і не ліквідував заборгованість до початку наступного семестру, до нього може бути застосована процедура **повторного вивчення дисципліни**.

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності згідно з Кодексом академічної доброчесності ЗНУ.

Програма вивчення навчальної дисципліни передбачає виконання студентом індивідуального практичного завдання, що вимагає опрацювання монографій, підручників, періодичних видань, Internet ресурсів тощо. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це *плагіат*. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо Ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем.

До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки **можуть бути застосовані дисциплінарні заходи** (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Перед початком занять усі учасники навчального процесу вимикають або переводять мобільні пристрої у режим «без звуку». Мобільні телефони відволікають викладача та Ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. За умови проведення заняття в онлайн режимі у студентів мікрофони мають бути відключені, а персоналізація учасників конференцій має бути коректною. Включення мікрофону студентом відбувається лише за умови дозволу зробити це від викладача. За порушення правил поведінки на занятті студент може бути видаленим із заняття.

Використання гаджетів дозволяється під час проведення практичних/лабораторних занять, якщо цього вимагає навчальний процес (використання навчальної літератури, калькуляторів, довідників у електронному вигляді тощо). У випадку **несанкціонованого використання** будь-яких гаджетів студент може бути видаленим з аудиторії чи онлайн заняття без права отримати максимальну кількість балів при відпрацюванні. Використання

гаджетів **на контрольних заходах** без дозволу викладача заборонено! Списування під час поточного та підсумкового контролю заборонені (у т.ч. з використанням мобільних девайсів).

Комунікація.

Важливим елементом освітнього процесу є робота студента та викладача на базі платформи *Moodle*. Велике прохання до усіх учасників перевірити актуальність власної електронної пошти на своїй персональній сторінці. Це дозволить отримувати оперативну інформацію через опція «Форум новин». Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем. Адреси типу user123@gmail.com не приймаються!

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення розміщуватимуться в Moodle та можуть надсилатися додатково через старосту та на електронну пошту. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно.

Поточні консультації Литвиненко Р.О. проводить в аудиторії 109 або дистанційно згідно графіка, затвердженого на кафедрі фізіології, імунології і біохімії з курсом цивільного захисту та медицини. Спілкування з використанням мобільних каналів зв'язку відбувається тільки в робочий час за умови можливості викладача відповісти на дзвінок або СМС. На електронні листи та звернення відповідь надається викладачем впродовж 3 днів. У темі листа варто вказати: ПІБ студента, форму навчання, курс, шифр академічної групи тощо.

У випадку проведення онлайн заходів на платформі ZOOM (лекції, консультації) викладач через опцію «Форум новин» платформи *Moodle* запрошує студентів прийняти в ньому участь.

Після складання курсу студентам рекомендується залишити свій відгук в системі *Moodle* в розділі «Оцінка якості курсу».

Будь-які **конфліктні ситуації**, що виникають під час навчального процесу мають бути урегульовані згідно діючих законодавчих актів та Положень ЗНУ (див. Додаток до цього силабусу), а також за допомогою завідувача кафедрою, деканату, студентського самоврядування та адміністрації ЗНУ (за потреби).

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

Процедура врахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання здійснюється згідно з вимогами нормативно-правових актів ЗНУ (*Положення ЗНУ про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти: http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_znu_pro_poryadok_viznac_hennya_rezul_tat_v_navchannya_otrimanikh_u_neformal_n_j_osv_t.pdf*).

Студенти можуть самостійно проходити онлайн-курси на таких навчальних платформах, як Coursera, Prometheus, edEra, edEx, FutureLearn та інших, для наступного перезарахування результатів навчання. Важливо, щоб знання та навички, які формуються при проходженні певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок із результатами навчання даної дисципліни та перевірялись при підсумковому оцінюванні.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <http://surl.li/afeagu>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмій (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds571a>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення

конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банак Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):

<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):
<http://sites.znu.edu.ua/confucius>